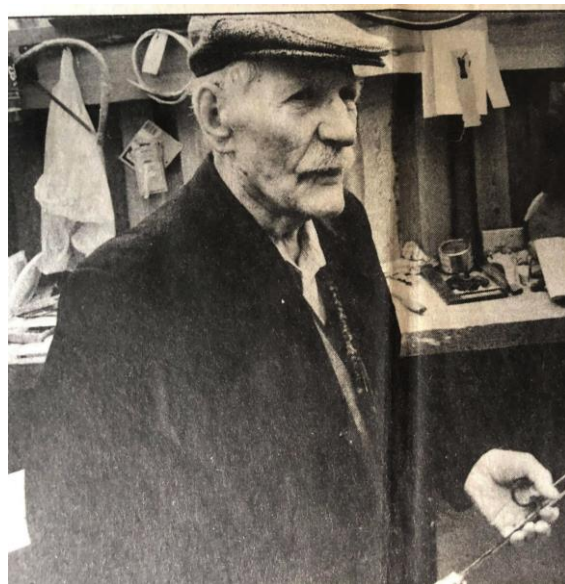

”Som svampar ur jola”

Om Norra Björke i början av 1900-talet

Karl Pettersson, 94 år, Åsaka, berättar för Marianne och Thorbjörn Holmgren (1984)

Staffan Holmgren har transkriberat

Pappa och Edvin Häger i Norra Björke hade köpt ett tröskverk 1903 som dom körde runt mä. Di va ju svågrar. Det geck bra å snart feck di köpa var sett.

- *Marianne: Var bodde Hägers?*

Magnussons dotterdotter måste la ägat... De vet du la var de ä?

1911 va vi runt i Björke, minns ja. Ja hade gjort en spånhyvel som ja åkte runt mä. Första stället i Björke va Valla. De va spån te den lella stuga där. Di sulle ha te lagårn också å sen bar de iväg te Flo å te Bragnum. Vi tjäna 25 öre för en aln.

Vi kom rätt genom skogen där te Oskar Bengtsson i Hökammer å sen hela Björkeraa (raden av gårdar). Wetterins, Repelsbo, Gunnarsbo

De fanns ju ingen landsväg på den tia.

Ibland va de svårt å komma över åna (ån som skiljer Björke och Åsaka). När de inte va för högt vatten körde di över åna. När de va flo (flod) geck de ju inte.

På vintrarna fanns de ju is.

De va inget byggt i samhället då.

Då hade ju inte järnvägen börjat så de va ju bara bonngårdar.

-Marianne: 1918 byggde min pappa Anders Johan Lorensberg. Mett emot stationshuset. Å så kom Dahlströms dit. Ett litet rött hus. Å så byggde la Welen också, handlarn???

Han va nog färdi nästan lika fort som järnvägen. De va la 1916.

Då kom di ju nästan lika fort som svampar ur jola (jorden)

Sneckerifabriken kom nog 18 eller 19.

-Marianne: Va de steften (stift eller tacksfabriken, gjorde nubbar te skor) som kom först?

Sneckerifabriken, den lå ju framme ve station först. De va la en möbelhandlare i Trollhättan som satte upp den, han hade en möbelaffär ve Garvaregatan nära Drott. Vi köpte i kristia(kristiden under första världskriget) å bytte mot smör. (skratt). Sigurd hette han . Han hade en bra möbelaffär så han klara sej bra men så tänkte han la att de sulle va bättre å göra möblera själver. Men se de geck inte alls. Sen ble Bergstrann chef. ”Steften”, de va ju en som hade arbetat i steftfabriken i Trollhättan så han hade lärt sej där. Men de geck ju heller inte. Så brann ju sneckeriet då så då övertog dom ju desse lokalera. De geck ju bra får en la säja.

-Marianne: Men di tjäna la dålit?

De gjorde di la men di va nöjda mät. Di bodde ju så nära så di geck te arbetet.

-Marianne: Nu ä de la inget i Björke, ingen fabrik eller nåt.

Björkebora gjorde en rekti tabbe när di inte tog emot Necken. (Necks fabrik i Nossebro. Han va där å velle bygga, men de va ju en onger(ung) å han hade inget å börja mä. Han va la uppväxter på Trollhättans försörjningshem. Di hade ju en stor fabrik i Nossebro. Hade di tatt emot'en i Björke hade di hatt arbete där. Han ble ju expert på å galvanisera så han feck ju beställningar både te telegrafverket å kraftverket.